

OP WEG, STEEDS VERDER

Annie van Rees

Jaaa! Waar zullen we nu naartoe?! En maak daar wat foto's en geniet daarvan. Interpreteer ze en maak je eigen verhaal - dat is vast anders dan het mijne maar dat geeft niet: lang leve de lol!

Veel plezier met deze foto's en ga door met foto's en verhalen maken:

PROGRAMMA

Datum	Locatie	Wat te doen	Gespreksleider / moderator	Dropbox
Oktober				
ma 14 okt	De Batau	In The Picture (vooruitwerken). In The Picture staan altijd de thema's voor de aankomende weken genoemd, zodat je alvast vooruit kunt werken. Diverse fotografen van ons hebben al met hun foto's in In The picture gestaan en we willen dat stimuleren. Kijk welke thema's er voor de komende 4 weken staan en stuur je foto's alvast in om te bespreken. Op het moment van samenstellen van het programma is nog niet bekend welke thema's er vanaf 19 oktober aan bod komen: let in de voorafgaande weken op welke thema's dat worden.	Cees	Gerard
ma 21 okt	De Batau	Tafeltjes avond. Een ieder neemt 1 afgedrukte foto mee (minimaal A5, maar liever A4. Per tafel zitten 4 fotografen die de 4 foto's bespreken in 20 minuten. Daarna gaan we de bezetting van de tafels wisselen, zodat jouw foto ook in een andere samenstelling wordt besproken, eveneens in 20 minuten. Vervolgens wisselen we nog een keer van tafel voor de laatste ronde van 20 minuten. Na 3x 20 minuten bespreken we plenair welke foto's de meeste discussie hebben opgeleverd. Dit is de ultieme kans om fotografische ideeën te toetsen en van andere fotografen te horen wat ze van je foto/idee vinden.	Maarten	nvt
ma 28 okt	De Batau ?	Herfstvakantie van 26 oktober tot 3 november		
November				
ma 4 nov	De Batau	Bespreking van 3 foto's of een serie (digitaal). Elke foto wordt afzonderlijk onder de loep genomen, terwijl we bij series vooral kijken naar het verhaal en hoe de foto's samenhangen. Daarnaast willen we ook graag de eerste "Droom" foto's als losse foto zien. Vergeet niet om bij de inzending aan te geven of het een themafoto is. Zorg ervoor dat je de foto's uiterlijk zondag voor 18:00 uur digitaal aanlevert, zodat ze vanaf zondagavond in de Dropbox staan en iedereen ze kan bekijken. Hoe heb je dat gedaan? (een fotograaf legt in maximaal 10 min. uit hoe en waarom hij/zij een bepaalde foto gemaakt heeft.)	Ruud Ina	Jan

ma 11 nov	De Batau	Gastspreker (nog nader te bepalen)	Wg De Vrijplaats		
ma 18 nov	De Batau	Zwart-wit fotografie. Toon 2 foto's die zijn gemaakt/omgezet naar zwart-wit. Vertel waarom je juist deze foto's hebt uitgekozen om om te zetten naar Zwart/Wit en hoe je dat hebt gedaan.	Ton	John	
ma 25 nov	De Batau	Technische avond; Uitwerking van de inventarisatie van 7 oktober.			

TOELICHTING PROGRAMMA 14 OKTOBER

Deze avond gaat over foto's die je maakt voor In The Picture. Voor de thema's zie de site van de Fotobond of de mail van de secretaris d.d. 9 oktober.

CONCEPT - THEMA - SERIE

Jan Donders

Maandag 7 oktober was er op de fotoclubavond een boeiende discussie over het begrip 'concept'. Wanneer werkt een fotograaf volgens een concept? Of is het een thema, een serie?

Volgens Van Dale is concept *een voorlopige formulering van een regeling, een wet, een brief enz.* Bij fotograferen volgens een concept gaat het **ontwerp** dus vooraf aan het **maken** van de foto. Vaak wordt dan over **conceptuele fotografie** gesproken.

Als je zoekt naar het begrip 'conceptuele fotografie', dan vliegt dat alle kanten op, maar meestal gaat het over het **hoe**: de te kiezen techniek, omgeving, belichting, afwerking. En niet, of minder, over het **wat**: de inhoud van de foto. Uiteraard heeft het wel met elkaar te maken, want de techniek moet dienstbaar zijn aan de inhoud. Je zult dus met het maken van een concept rekening houden met datgene wat je wil fotograferen. Wat wil je vertellen?

Bij een **thema** spreek je bijna altijd over een reeks van foto's die een samenhang vertonen. Dat hoeven niet de foto's van één fotograaf te zijn. Voor het thema 'droom' zullen alle Fotogein-fotografen een andere foto inleveren met zeer verschillende uitwerkingen, maar wel passend binnen dat gezamenlijke thema. Of daar een *concept* aan ten grondslag ligt zal ook verschillend zijn, maar meestal zullen die concepten van iedere fotograaf anders zijn. Tenzij ze onderling afspraken maken, of gebruik maken van standaard concepten uit de lesboeken.

Een **serie** is een reeks foto's die een samenhang vertonen. Dat is een heel weids begrip. Als ik foto's afdruk op blauw papier zal dat, onafhankelijk van de inhoud van de foto, een serie genoemd kunnen worden. Of dat boeiend is, is een andere vraag. Als de foto's volgens één concept zijn gemaakt en een gelijk thema behandelen, zal de serie meer samenhang kunnen vertonen. 10 willekeurige foto's van één fotograaf vormen ook een serie. Want de samenhang is de fotograaf. Maar ook dan zal het meestal niet interessant zijn, behalve als je bijvoorbeeld laat zien wat de (historische) ontwikkeling van de betreffende fotograaf is.

Als je een **serie** wil maken, zul je eerst moeten nadenken over wat je wil vertellen: wat zal de samenhangende factor zijn. Vervolgens of de foto's passen binnen een **thema**, om de samenhang te versterken. Tenslotte bedenk je het **concept**: hoe ga ik dat uitvoeren. Maar er zullen ook fotografen andersom werken: ik heb een idee (**concept**, ontwerp), op welk **thema**/onderwerp kan ik dat

toepassen? en na een paar weken/jaren komt er een **serie** uit. Of niet. In mijn fotowerk kan ik beide werkwijzen aanwijzen.

In 2010 bedacht ik het concept: scherp beeld van een [hekwerk](#), met vaag een persoon op de achtergrond. Dat resulteerde in een serie van tientallen beelden, met vaak ook een ander onderliggend thema. De serie wordt nog steeds uitgebreid.

Ik wilde de [handen van kunstenaars](#) in beeld brengen, samen met het kunstwerk waaraan ze werkten. En kwam tot dit concept: close-up van de handen, met gereedschap en een kleurrijke achtergrond. Belichting met twee reportageflitsers (paraplu, snoot).

TERUG NAAR BREDA

Sjaak Boone

Op zaterdag 5 oktober bezocht ik Breda met Fotoclub Nieuwegein. Het was in veel opzichten een verrassend terugzien.

Eerste kennismaking met Breda.

In mei 1969 ben ik als nieuwe rekrut naar de Trip van Zoutlandtkazerne gestuurd. Dat was een oud gebouw met hoge tochtige slaapzalen waar wij in stapelbedden sliepen. Ik kreeg er een opleiding als wachtmeester voorwaartse waarnemer bij de artillerie. Tussen de kazerne en de binnenstad van Breda lag het grote terrein van de Chassékazerne. Dat zorgde voor een extra wandeling om dat gebied heen. Na een paar weken verhuisden wij naar gerenoveerde kamers in nieuwe barakken op het terrein van de Chassékazerne. Als dienstplichtige militairen mochten wij zelf als verhuizer optreden. Matrassen verhuizen bleek eenvoudig, die werden gewoon het raam uit gegooid.

Hernieuwde kennismaking met Breda

Bij de wandeling over het gebied van de vroegere Chassé kazerne komen herinneringen terug aan mijn diensttijd. Het hek dat de grens markeert tussen het kazerneterrein en de binnenstad is voor een gedeelte gehandhaafd. Ik loop langs dat hek en herinner mij hoe ik na een avondje stappen dreigde om te laat te komen bij het toegangspoort. Om straf te voorkomen, besloot ik na het nuttigen van vele bierjtes om maar snel over het hek te klimmen, wat een forse wandeling scheelde. Ik zie nu hoe hoog dat hek is en welke scherpe stalen punten boven op dat hek zitten...

Ik wandel op het Chassé-terrein langs het hoofdgebouw van de kazerne, waar in mijn tijd de School voor Reserve-officieren der Artillerie (SROA) was gevestigd. In het gebouw is nu onder andere een botanische tuin gevestigd en wordt gebruikt als horeca-instelling onder de naam Chassé Botanique.

De held van de citadel en een connectie naar mijn familie

In het gebouw staat een borstbeeld van generaal Chassé. Deze was aanwezig bij de beschieting van de citadel van Antwerpen in 1832. Na de Belgische opstand in 1830 schoot het Belgische leger met mortieren vanuit de stad op de citadel. De Nederlandse militairen schoten vervolgens terug, waarbij veel burgerslachtoffers vielen. De Franse en Engelse regering probeerden het bloedvergieten te stoppen, maar de Nederlandse koning Willem I wilde van geen vredesonderhandelingen weten. Het gevolg was dat het Franse leger zich in de strijd ging mengen en ook de citadel beschoot. Het Franse geschut was effectiever en het gevolg was dat de citadel in december 1832 moest capituleren.

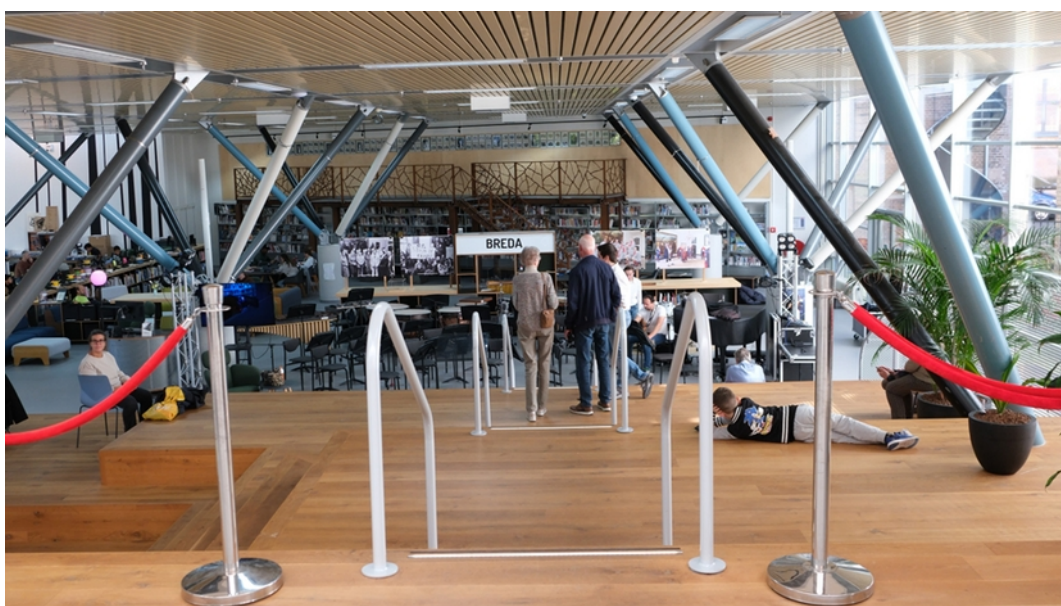

Het verhaal van de citadel in Antwerpen kent ook nog een connectie naar mijn familiegeschiedenis. Op bezoek bij een neef van mijn vader krijg ik te horen dat hij in het bezit is van de medailles van onze voorouder **Jan de Meester**. Deze is geboren in Terneuzen in 1807 en blijkt te hebben meegevochten bij de verdediging van de citadel van Antwerpen. Volgens de familie verhalen is zijn grootste wapenfeit dat hij de ladder heeft weggeduwd, waarmee een aanvaller op het fort heeft willen komen. De aanvaller viel naar beneden en liep daarbij vermoedelijk een forse beenbreuk op. Maar als verdediger van het fort maakte Jan de Meester de hevige beschietingen door het Belgische en Franse leger mee, waardoor zware mortiergranaten door het dak van de vesting sloegen. Een schilderij op de dag van de capitulatie in december 1832 legt het beeld vast van het gevolg van die beschietingen.

Fourier en Filantrop?

In Breda breng ik een bezoek aan de moderne bibliotheek annex cultureel centrum. Het is een ingewikkeld gebouw, ontworpen door Herman Hertzberger. Het gebouw kent een metalen constructie waarop de verdiepingvloeren en het dak rusten. Er zijn veel bezoekers en ondanks de kille materialen heerst er een prettige sfeer. Het gebouw wordt intensief benut door de vele bezoekers. Ergens ligt een jongetje languit op de vloer te lezen. Op een centrale plaats ontdek ik een borstbeeld van een C.H. Stulemeijer, die volgens een bordje als filantroop veel voor het culturele leven in Breda heeft betekend. Ik herinner mij de fourier Hein Stulemeijer met wie ik bij de 107e afdeling Veldartillerie in 't Harde heb samengewerkt. Wij sliepen samen bij 23 graden onder nul in de sneeuw op een oefening in Duitsland. Ik ben gefotografeerd zittend naast zijn bed. Maar of fourier Hein Stulemeijer een nakomeling was van de filantroop?

Chassé Theater: Mooi kind

Op het terrein van de Chassékazerne staat de Kloosterkazerne, een rijksmonument. In mijn diensttijd is daar de opleiding van onderofficieren gevestigd. Wij dienstplichtigen zorgden ervoor wat uit de buurt te blijven, want het waren meestal niet al te snuggere dienstkloppers. Die vervelend deden wanneer je niet correct groette of vonden dat jouw schoenen niet goed gepoetst waren.

Inmiddels is het complex gerestaureerd en is het naadloos vast gebouwd aan het Chassétheater. Volgens sommigen is dat het mooiste gebouw uit de vorige eeuw. In het gebouw zijn geen horizontale lijnen te ontdekken en het heeft een golvend dak. De architect was ook hier Herman Hertzberger. Aanvankelijk waren de bouwkosten in 1987 geraamd op 10 miljoen gulden. Er was sprake van een kostenoverschrijding, waardoor de eindafrekening maar liefst 62,2 miljoen gulden bedroeg. De oplevering was in maart gepland, maar de architect gaf aan, dat de bouwtijd met 8 maanden zou worden overschreden. Veel theaterproducties moesten daardoor worden afgezegd, waardoor veel claims zijn ingediend. Het project heeft ervoor gezorgd dat maar liefst acht wethouders zijn afgetreden. Het door de gemeenteraad ingeschakelde adviesbureau schreef een vernietigend rapport over de rol van burgemeester en wethouders. Maar de slotconclusie was: "Een mooi kind, na een moeilijke zwangerschap en een lastige bevalling." Het Chassé theater werd ondanks alle overschrijdingen in november 1995 geopend door prins Claus en koningin Beatrix.

Mijn liefde voor de fotografie was ooit begonnen op de middelbare school. Tijdens mijn militaire diensttijd sloot ik mij aan bij een fotoclub op de kazerne.

Ik vond het leuk om met Fotogein opnieuw een bezoekje te brengen aan Breda. En om te merken dat je geen omweg meer hoefde te maken rond het vroegere kazerneterrein.

TIP

Bekijk in Amersfoort in het Rietveldpaviljoen t/m 17 november de tentoonstelling Paradijsvogels. Daarin veel kleurrijke figuren en meesterlijke straatfotografie, onder andere van Willem Wernsen (zie ook de laatste PF)

NOG EEN TIP

In Arnhem in museum Bronbeek exposeert documentair fotograaf Suzanne Liem. Nog t/m 30 november/ Tussen 1945 en 1950 maakten miljoenen Indonesiërs en talloze Nederlanders, Indische Nederlanders, Molukkers, Papoea's en Chinezen deze turbulente periode in Indonesië mee. Bijna tachtig jaar later houdt de strijd om Indonesië ons, misschien wel meer dan ooit, nog steeds bezig. Het project van Suzanne Liem markeert een belangrijke stap in het verbinden van Nederland en Indonesië door zowel de Nederlandse als de Indonesische stemmen te laten horen.

Met portretten, sequenties, citaten en audiofragmenten maakt *Echo van de Strijd om Indonesië* de geschiedenis bijna tastbaar.

ADRESSEN

E-mail adres	Functie	Huidige ontvanger(s)
redactie@fotogein.nl	redactie van de Oculair	Jan Donders, Annie van Rees
bestuur@fotogein.nl	alle bestuursleden	Henk Post, Willibrord van Raaij, Edwin Slaghekke, Eric de Wit, Michel Timmermans
penningmeester@fotogein.nl	de penningmeester	Edwin Slaghekke
secretaris@fotogein.nl	de secretaris	Willibrord van Raaij
wedstrijd@fotogein.nl	de wedstrijdcommissie	Kas Maessen, Gerard Janssen, Erik Hendriksen
foto@fotogein.nl	inzenden foto's voor digitale presentaties	John Roeleven, Jan Donders, Michel Timmermans, Gerard Janssen
webmaster@fotogein.nl	alles betreffende de website	John Roeleven, Jan Donders
expositie@fotogein.nl	de expositie commissie	Maarten de Koning, Erik Hendriksen
programma@fotogein.nl	de programmacommissie	John Roeleven, Henk Post
materiaal@fotogein.nl	als je materialen wilt lenen	Eric de Wit

